

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ

ВК26

Галузь знань	Е «Природничі науки, математика та статистика» (09 Біологія)
Спеціальність	Е1 (091) «Біологія та біохімія»
Ступінь освіти	Доктор філософії
Освітньо-наукова програма	Біологія та біохімія (Біофізика; Фізіологія людини і тварин; Патологічна фізіологія)
Статус	Навчальна дисципліна вибіркового компонента з фахового переліку
Форма навчання	Денна / заочна
Семестровий контроль	Залік

Курс	2
Семестр	3

ECTS	3
Годин	90

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекції	Практичні/Семінари	
32	4	54

Інформація про викладача

	Лекція	Практичні/семінарські
ПІБ	Нагібін Василь Сергійович	Нагібін Василь Сергійович
Вчене звання	Старший дослідник	Старший дослідник
Науковий ступінь	Кандидат медичних наук	Кандидат медичних наук
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0001-6259-0518	https://orcid.org/0000-0001-6259-0518
e-mail	nagibin@biph.kiev.ua	nagibin@biph.kiev.ua

Завідувачка випускової
кафедри Розова К.В.

« 07 » 01 2025р.

ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Патологічна фізіологія» присвячена ознайомленню із загальною нозологією (загальне вчення про хворобу), типовими патологічними процесами, типовими порушеннями обміну речовин та патологією окремих органів і систем.

Місце навчальної дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Патологічна фізіологія» є вибірковою дисципліною вивчення аспірантами 2-го року навчання. Мета даного курсу полягає у вивченні аспірантами сучасних даних про загальні закономірності процесів виникнення, розвитку та розрішення захворювань людини та принципи їх запобігання.

Необхідні навички

1. Аспірант повинен набути: необхідні в майбутній практичній діяльності науковця уміння аналізу наявних знань про механізми розвитку патологічних процесів та постановки задач наукового експерименту для з'ясування ще невідомих ланок їх патогенезу з метою подолання та запобігання захворювань або уражень фізичними, хімічними та біологічними факторами.
2. Аспірант повинен вміти: ідентифікувати потенційні небезпеки; визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори; прогнозувати можливість і наслідки їх впливу на організм, запобігати небезпечних наслідків, що виникають в різних життєвих ситуаціях, використовувати свої знання для розуміння безпеки життєдіяльності та наукових підходів до її дослідження.

Програмні результати навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Патологічна фізіологія» аспірант повинен:

Знати:

Що таке хвороба, її періоди, класифікацію, прояви та можливі наслідки.

Основними причинами виникнення захворювань як результат дії факторів зовнішнього середовища: фізичних, хімічних та біологічних.

Основні захисні системи організму, які допомагають йому реагувати та протистояти впливу факторів зовнішнього середовища.

Сучасні погляди на загальні патологічні процеси на рівні клітини, органу та організму, а також про наслідки порушень функціонального стану різних структурних компонентів клітини (ядра, мітохондрій, ендоплазматичного ретикулуму).

Сучасні уявлення про роль реактивності організму, спадковості, імунної системи, алергії та вікових змін у розвитку захворювань. Знати роль системи оксиду азоту та ейкозаноїдів в реакції організму на ушкодження, а також про механізми запрограмованої загибелі клітин (апоптоз та некроз).

Сучасними уявленнями про механізми розвитку типових патологічних процесів, таких як порушення периферичного кровообігу та мікроциркуляції, запалення, тканинний ріст, порушення енергетичного, вуглеводного, білкового та мінерального обміну речовин, розвиток гіпоксії, гарячки та змін при голодуванні.

Сучасні уявлення про розвиток патологічних процесів та порушення функцій окремих систем організму, таких як система кровообігу, нервова система, система дихання, травлення та інші.

Вміти:

Планувати патофізіологічний експеримент.

Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
Національної академії наук України
Силабус навчальної дисципліни

Перелік тем, завдань та терміни виконання

4. Структура навчальної дисципліни

Патологічна фізіологія

№	Тема	Кількість годин					
		Очне відділення			Заочне відділення		
		Л	Пр/С	СР	Л	Пр/С	СР
Змістовий модуль 1.							
1	Вступ до курсу. Хвороби, класифікація, стадії розвитку, прояви, результати хвороби.	2		4	2		4
2	Поняття про етіологію та патогенез. Патогенна дія факторів зовнішнього середовища.	2		3	2		3
3	Роль імунної системи та спадковості в реактивності організму на патогенні впливи, алергія.	2		3	2		3
4	Порушення функцій клітин як основа розвитку патологічного процесу. Роль модифікації білків.	2		3	2		3
5	Поняття про загибель клітин, вплив рівня реактивності, роль системи оксиду азоту та ейкозаноїдів.	2	2	4	2	2	4
6	Типові порушення периферичного кровообігу	2		4	2		4
7	Запалення	2		3			3
8	Порушення тканинного росту	2		3	2		3
9	Гіпоксія, гарячка.	2		3	2		3
10	Типові порушення енергетичного, білкового, сольового та кислотно-лужного обміну.	2		3	2		3
11	Типові порушення вуглеводного та жирового обміну. Голодування	2		3	2		3
12	Патофізіологія системи крові	2		4	2		4
13	Патофізіологія серцево-судинної системи	2	2	4	2	2	4
14	Патофізіологія дихання	2		3	2		3
15	Патофізіологія травлення	2		3	2		3
16	Патофізіологія нирок та нервової системи	2		3	2		3
Всього годин:		32	4	54	32	4	54

Л – Лекції

Пр/С – Практичні / Семінари

СР – Самостійна робота

ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ

Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття про загибель клітин, вплив рівня реактивності, роль системи оксиду азоту та ейкозаноїдів	2
2	Запалення	1
3	Патофізіологія серцево-судинної системи	1

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до курсу. Хвороби, класифікація, стадії розвитку, прояви, результати хвороби.	4
2	Поняття про етіологію та патогенез. Патогенна дія факторів зовнішнього середовища.	3
3	Роль імунної системи та спадковості в реактивності організму на патогенні впливи, алергія.	3
4	Порушення функцій клітин як основа розвитку патологічного процесу. Роль модифікації білків.	3
5	Поняття про загибель клітин, вплив рівня реактивності, роль системи оксиду азоту та ейкозаноїдів	4
6	Типові порушення периферичного кровообігу	4
7	Запалення	3
8	Порушення тканинного росту	3
9	Гіпоксія, гарячка.	3
10	Типові порушення енергетичного, білкового, сольового та кислотно-лужного обміну.	3
11	Типові порушення вуглеводного та жирового обміну. Голодування	3
12	Патофізіологія системи крові	4
13	Патофізіологія серцево-судинної системи	4
14	Патофізіологія дихання	3
15	Патофізіологія травлення	3
16	Патофізіологія нирок та нервової системи	3
Всього годин		54

ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ

Система оцінювання

5 - Правильне і повне викладення теоретичних основ, зроблені глибоко обґрунтовані висновки
4 - Правильне, але не повне викладення теоретичних основ завдання
3 - Неповне викладення теоретичних основ завдання, недостатньо обґрунтовані висновки
2 - Допущені помилки, неповне викладення теоретичних основ завдання з неправильним обґрунтуванням
1 - Часткове викладення теоретичних основ завдання з неправильним обґрунтуванням
0 - Завдання не розкрито або обґрунтування неправильне

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль та самостійна робота															Підсумковий тест (залік)	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3					100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T1÷T10	
20					20						20				40	100	

Семестрова атестація аспірантів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засвоєння аспірантом програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Додаткові умови допуску до заліку:

У разі виникнення спірних питань щодо не допуску аспірантів до семестрової атестації, вони вирішуються лектором дисципліни спільно із завідувачем кафедри.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим для всіх аспірантів.

Пропущені контрольні заходи можна перескласти у визначений викладачем час з дозволу завідувача кафедри. Аспіранти, які в поточному семестрі мали пропуски занять і до початку екзаменаційної сесії не засвоїли матеріал пропущених тем і розділів змістових модулів навчальної дисципліни та не подали обґрунтоване письмове пояснення причин пропущених занять, до семестрової атестації з відповідної дисципліни не допускаються.

Академічна доброчесність. Норми етичної поведінки

Політика та принципи академічної доброчесності визначені Законами України.

Норми етичної поведінки аспірантів і працівників визначені Статутом, відповідними законами, підзаконними актами України та відповідними положеннями Інституту.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Аспіранти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.